

ינואר 2015

שלום רב,

הנדון: בחירות 2015 – 10 שאלות על סוגיות מרכזיות בתחום זכויות האדם

האגודה לזכויות האזרח בישראל הינה ארגון זכויות האדם הוותיק והגדול בישראל שעוסק בקידום והגנה על זכויות אדם בכל תחומי החיים לכל האוכלוסיות, ובקידום התפיסה והחשיבות של זכויות אדם לכל אדם באשר הוא אדם, הן בקרב קובעי מדיניות ומקבלי החלטות והן בקרב הציבור הרחב.

לקראת הבחירות, אנו פונים אליכם לברר עמדתכם לגבי עשר סוגיות מרכזיות בתחום זכויות האדם. תשובותיכם ותשובות המפלגות האחרות המתמודדות בבחירות יפורסמו על ידינו כשירות לציבור. נודה לתשובותיכם בתוך שבועיים ימים ועד ליום 1.2.15. ככל שיהיו מפלגות שלא נקבל את תשובותיהם, נציין כי לא התקבל מענה מהמפלגה האמורה.

1. **הזכות לבריאות** - כיצד בכוונתכם להתמודד עם חוסר השוויון בבריאות ועם הפערים העמוקים במצב הבריאות (למשל בתוחלת החיים) בין קבוצות אוכלוסייה, שכבות חברתיות שונות ובין מרכז לפריפריה? האם תפעלו לעצירת והפיכת ההפרטה של שירותי הבריאות?
2. **הזכות לקיום בכבוד** - כיצד בכוונתם לטפל בתופעת העוני הנרחבת והקשה הקיימת בישראל, בהעדר סטנדרט כמותי מבוסס לקיום בכבוד, עם רשת בטחון סוציאלית מדולדלת, וחוסר בהגנות על חייבים שאינו מאפשר להם לצאת ממעגל העוני?
3. **הזכות לדיור** - כיצד תפעלו לממש את הזכות לדיור של אוכלוסיות שונות בישראל? האם תקדמו דיור בר השגה שיותאם להכנסה? האם תקדמו דיור ציבורי ותאפשרו לדיירים ותיקים לרכוש את דירותיהם? האם תפעלו למנוע הפליה בדיור בכלל, ובקבלה לישובים קהילתיים בפרט?
4. **הזכות לחינוך** - כיצד בכוונתכם לפעול לצמצום הפערים הקשים בחינוך בין השכבות החלשות לחזקות בישראל, שהם תוצר של הפרטה הולכת וגוברת של מערכת החינוך? כיצד תתמודדו עם תשלומי ההורים הגבוהים? והאם בכוונתכם לקדם תקצוב דיפרנציאלי בהתאם לצרכי האוכלוסייה?
5. **הזכות לתנאי עבודה הוגנים** - כיצד בכוונתכם להתמודד עם התופעה הנרחבת של העסקה קבלנית והעסקה לפי שעה שתוצאותיה הפרה נרחבת של זכויות? ועם האפליה השיטתית של זכויותיהם של קבוצות מוחלשות בשוק העבודה כמו נשים, ערבים, עולי אתיופיה וברה"מ לשעבר, חרדים ועוד? ועם המציאות של עובדים עניים?

6. **זכויות המיעוט הערבי** - כיצד בדעתכם לפעול לשינוי האווירה העכורה, ולעיתים עוינת, כלפי המיעוט הערבי בישראל, לפעול נגד מופעי וביטויי גזענות נגד ערבים, לקדם חיים משותפים ולהבטיח מימוש הזכויות הקולקטיביות והפרטניות של מיעוט זה? וכיצד תפעלו לצמצום הפערים ואי השוויון בין יהודים לערבים בכל תחומי החיים, לרבות בחינוך, בתחבורה ציבורית, בתשתיות לישובים, בזכויות תכנון והקצאת קרקע ובתעסוקה? ובפרט **לגבי הבדואים בנגב** – כיצד בדעתכם לקדם פתרונות התיישבותיים הולמים לכפרים הבלתי מוכרים, שיהיו צודקים, ישימים ותואמים את אורח חייהם?
7. **זכויות מבקשי המקלט לחיים בכבוד וזכויות תושבי דרום תל אביב** - כיצד בכוונתכם לפעול על מנת להגן על זכויות האדם של מבקשי המקלט, השוהים בישראל ללא אשרות עבודה וללא נגישות לשירותים בסיסיים, וכיצד בכוונתכם לשנות את המדיניות של כליאת מבקשי מקלט? כיצד תפעלו לקידום מדיניות המשפרת את מצבן של השכונות בדרום תל אביב ובאזורים מוחלשים אחרים, אשר עליהם נופל הנטל?
8. **זכויות האדם בשטחים** - כיצד בכוונתכם להתמודד עם המציאות שבה בשטח טריטוריאלי אחד, ותחת אותו שלטון, חיות שתי אוכלוסיות הכפופות לשתי מערכות נפרדות של חוקים ונורמות בכל תחומי החיים, החלות על בסיס אתני-לאומי שאחת מקנה את הזכויות והזכאויות של הדין הישראלי, והשנייה צבאית בעיקרה, מקפחת ופוגענית?
9. **זכויות תושבי ירושלים המזרחית** – איך בכוונתכם לטפל במציאות הקיימת בירושלים המזרחית שבה סובלים התושבים מהזנחה קשה בתשתיות בכל תחומי החיים, לרבות תשתיות ביוב, מים, דואר, כבישים, חינוך, בריאות ועוד? ובאופן ספציפי, במציאות של השכונות מעבר לגדר אשר סובלות מהתנערות גורפת מאחריות לגביהן?
10. **חופש הביטוי** – כיצד תפעלו לחזק את השחיקה בחופש הביטוי שאנו עדים לה בשנים האחרונות, וכוללת הצעות חוק המגבילות חופש ביטוי, פיזור לא חוקי של הפגנות, מעצרי מפגינים, הערמת קשיים על המבקשים להפגין, חקירות של פעילים פוליטיים וחברתיים וחוסר סובלנות ציבורית כלפי ביטויים קשים החורגים מהקונצנזוס?

בכבוד רב,
דבי גילד-חיו, עו"ד
מקדמת מדיניות וחקיקה